

Spousta důvodů k vděčnosti

Jitka Nováková

Na začátku každého roku nás v ústředí LPP čeká vždy pár administrativních povinností – účetnictví, inventura materiálů, ale také „inventura“ naší práce za uplynulý rok. Zatímco administrativa je tak trochu nutné zlo, při sestavování zprávy o činnosti se mi vybavuje spousta setkání, rozhovorů, e-mailů... Radosti, očekávání i obavy mnoha snoubeneckých párů, které se na společnou cestu teprve vydají. Doprovázení těch, kteří se z nějakého důvodu nemohli zúčastnit kurzu – radost z toho, jak jsou s každým dalším záznamem jistější ve vyhodnocení svých cyklů. Složitě životní nebo zdravotní okolnosti, které řeší spousta manželů. Opakovaná ujištění, že antikoncepce a asistovaná reprodukce nevyřeší těžkosti, které mnohé trápí, že je třeba hledat skutečná řešení a skutečnou pomoc, i když to možná bude stát víc úsilí a osobní angažovanosti. Veliká radost z nového života, který přišel navzdory nepříznivé diagnóze lékaře...

Jsem vděčná, že i dnes se najdou dobří lékaři, za kterými můžeme posílat páry, které potřebují odbornou pomoc. Velké díky patří našim lektorům, kteří jsou druhým nezištně k dispozici, dárcům, kteří svou štedrostí umožnili rozvoj naší práce a také všem, kdo na nás pamatují v modlitbě.

Všechny kurzy, setkání, rozhovory i e-maily, vkládáme do Božích rukou. On je naším dobrým Otcem, který zná cestu i v situaci, která se zdá obtížná nebo bez východiska... nenechává nás nikdy samotné a na těch nejstrmějších úsecích cesty nám podává pomocnou ruku. Kéž tuto pomoc a blízkost našeho dobrého Otce mohou všechny rodiny zakoušet také v každém dalším dnu nového roku!

Matkou po štyridsiatke

Mária Schindlerová

Aj my v LPP registrujeme, že spolu s dobou sa mení aj situácia a plodnosť klesá. Stále viac sa na nás obracajú páry s otázkou, ako dosiahnuť počatie dieťaťa. Ak bolo kedysi pred viac ako 100 rokmi bežné, že v dvadsiatke sa ženy stávali matkami, dnes je to inak – vek sa posúva. Nechcem tu teraz rozoberať príčiny a vplyv doby, ani to, že úmerne s vekom klesá aj plodnosť. Keď však nejaká žena nadhodí otázku, či byť matkou aj po tej hranici 40. narodenín, stretne sa s rôznymi názormi. Aj ja som pred pár rokmi, keď sa mi štyridsiatka blížila, rozmýšľala, uvažovala, hľadala odpovede na otázky, ktoré mi vírili hlavou.

V podstate je to dobré – veď na to máme rozum, aby sme uvažovali. Dokonca aj Cirkev vyjadruje uznanie manželom, ktorí sa „po zrelej úvahe“ rozhodli prijať deti (presnejšie viac detí).

Problém je, ak prikladáme väčšiu váhu, ako si zaslúžia, tým dôvodom, ktoré vôbec nesúvisia s reálnou zodpovednosťou, ale skôr vyjadrujú tlak – alebo ná-

tlak – verejnej mienky, možno len okolia, ba možno len predpokladané, domýšľané možné následky a reakcie.

Napríklad je dobré zvažovať zdravotný stav a fyzické sily. Aj sociálne podmienky. Neexistuje univerzálna šablóna, čosi ako tabuľka, kam by sme nahádzali údaje a vypadne nám rozhodnutie pre alebo proti.

A nie je zanedbateľné ani to, že niekedy sa môže neočakávanie dieťa prihlásiť, aj keď sme si ho až tak veľmi neplánovali, možno aj v tej štyridsiatke alebo po nej. Dnes už môžeme povedať, že ak sa žena stane matkou po štyridsiatke, slovami istého českého lekára „*má prostě kliku*“, lebo biologické zákony sú neúprosné.

No spomedzi mnohých otázok a odpovedí, ktoré sa matiek v tomto veku týkajú, mám jednu top a zaručene sa objaví v každej diskusii, ktorá sa v súvislosti s materstvom po štyridsiatke objaví. A to je hláška: „*Mysli na to, že keď bude mať tvoje dieťa stužkovú, ty budeš 60-ročná starena*“ alebo „*na rodičovské združenia budeš chodiť šedivá*“ a pod.

A preto chcem pár slov venovať tým matkám, ktorých sa to týka: Nebojte sa! Ak aj budete mať na stužkovej svojej dcéry či syna 60, tie, ktoré mali dieťa o dva alebo tri roky skôr (teda napr. 37-ročné), budú mať aj na tej stužkovej len o tých pár rokov menej. Možno 57 alebo 55. Všetkým pribúdajú roky.

Naozaj viete odhadnúť, či má žena 60 alebo 57 rokov? A okrem toho – aspoň z mojich skromných skúseností zatiaľ dvoch stužkových slávností – každý

sa pozerá predovšetkým na tú svoju ratolesť a nikoho nezaujíma odhadovať vek prítomných dám. Mnohí tam majú babičky, alebo len niekoho z príbuzenstva. Dnes, keď, žiaľ, máme toľko neúplných rodín, naozaj nesedí pri každom maturantovi len jeho mama a otec. Sú tam ľudia rôznych vekových kategórií a zďaleka to nie je udalosť len na prehliadku mladých a krásnych. Na túto úlohu bohato stačia tí čerstvo ostužkovaní mladí, plní nádeje a snov.

A tie rodičovské združenia? Rodičia viacerých detí mi to iste potvrdia: učiteľia sú radi, že im tam niekto vôbec príde. Predovšetkým pri stredoškólákoch. A aj na základnej chodia na rodičovské nielen rodičia, ale niekedy je to len starý rodič... A hoci chodím poctivo na rodičovské združenia už 15 rokov, absolútne nezisťujem, či tá a tá pani má pár šedivých vlasov a za koho tam vlastne je. Môj manžel je najstarší zo súrodencov a jeho najmladší brat má o 15 rokov menej. Na rodičovské pred maturitou šiel jeho otec – môj svokor – ako 63-ročný (práve som si to vyrátala ☺). Nebola som pri tom, ale z rozprávania viem, že svokor prišiel na to rodičovské ako jediný. Sám. Tak mu ešte aj kávu uvarili – asi od radosťi, že niekto má záujem o svoje dieťa.

Sama som matkou, ktorá mala prvé dieťa v 24 rokoch a posledné v 42. Ani ja neviem, čo nám budúcnosť prinesie, koľko budeme mať síl – to vie Pán. A verím, že keď na nový život dal svoju pečiatku, dá nám aj dosť síl, aby sme urobili všetko potrebné pre výchovu a odovzdanie viery. Hoci aj so šedinami na stužkovej a rodičovských združeniach.

PPR jako životní styl 3

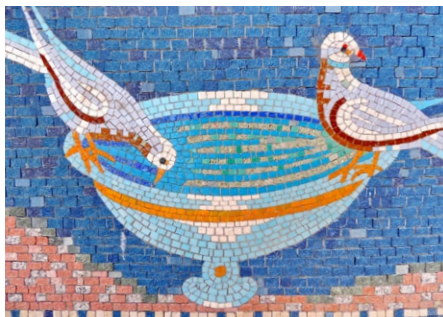
Jitka a Mirek Novákovi

Kamínek v mozaice

„O otázce porodnosti, jakož i o každé jiné otázce týkající se člověka, nelze uvažovat jen v částečných perspektivách ať biologických a psychologických, nebo demografických a sociologických. Je nezbytné brát v úvahu celého člověka a celé poslání, k němuž je povolán, tedy hlediska přirozená a pozemská, ale též hlediska nadpřirozená a věčná.“
(*Humanae vitae*, 7)

Kurzy Ligy nemají za cíl jen naučit STM, od počátku založení organizace mají i etický rozměr. Snažíme se odpovědné rodičovství vidět v širších souvislostech, v kontextu velikosti a krásy povolání k manželství. Chtěli bychom předejít tomu, aby se páry dívaly na přirozené metody jen jako na jediný Církví „dovolený“ způsob, jak mít určitý „plánovaný“ počet dětí. Takový pohled je velmi zkraslený.

Mluvit o metodě bez širšího kontextu povolání manželů je jako zaměřit se na jeden – byť důležitý – kamínek mozaiky. Sám o sobě tento kamínek příliš nedává smysl. Teprve krása celého obrazu pomáhá pochopit, proč každý

z kamínků, jeho umístění, tvar i barva, jsou tak důležité. Až když porozumíme tomu, jak nádhernou mozaiku máme svými životy tvořit, přestaneme litovat námahy a obtíží při práci na jejích jednotlivých částech. Jen celkový pohled na povolání člověka pomůže přijmout pravdu, kterou Církev hlásá o odpovědném rodičovství. Bez tohoto pohledu budou

manželé učení Církve vnímat jen jako negativní a v dnešní době těžko pochopitelný „zákaz“ antikoncepce.

Učení encykliky *Humanae vitae* o manželské lásce a důstojném předávání lidského života úžasným způsobem rozvíjí sv. Jan Pavel II. ve svých středních katechezích z let 1979-1984 (u nás vyšly pod názvem *Teologie těla* v roce 2005). Mnoho párů, často i ty, které nepatří mezi praktikující katolíky, nám na kurzech říkají, že je to pro ně naprosto nový pohled na vztah, který je silně zasáhl. Jsme přesvědčeni, že je to proto, že se Jan Pavel II. dotýká zkušenosti člověka i povolání, které Bůh vložil do srdce každého z nás. Bez ohledu na hloubku víry a míru toho, jak je žita, toto učení oslovuje srdce člověka, jako by se rozpomínal a objevoval hlubokou touhu po lásce a zákon, který do jeho srdce vepsal Bůh.

Pokud jde o vztahy, mají lidé spoustu otázek a pochybností. Mnozí se ptají, jestli i v dnešní době má smysl trvat na předmanželské čistotě, celoživotní věrnosti, životu bez antikoncepce nebo zákazu potratů. Jan Pavel II. se v teologii těla zamýšlí nad otázkou, kterou Ježíši položili farizeové ohledně nerozlučitelnosti manželství a nad odpovědí, kterou jim dává Ježíš. Ježíš nezkoumá jednotlivé složité případy, nezvažuje různé přitěžující nebo polehčující okolnosti, nevolá na pomoc právníky, ale odkazuje na počátek dějin, na okamžik stvoření, a říká: „*Nečetli jste, že Stvořitel od počátku ,muže a ženu učinil je‘?... ,Proto opustí muž otce i matku a připojí se ke své manželce a budou ti dva jedno tělo‘... Pro tvrdost vašeho srdce vám Mojžíš dovolil propustit manželku. Od počátku to tak nebylo.*“ (Mt 19,3-8)

Papež říká: „*Lidé všech dob si kladou otázku na totéž téma. Dělají to i naši současníci, kteří se však ve svých otázkách neodvolávají na Mojžíšův zákon, který připouštěl rozlukový list, nýbrž na jiné okolnosti a jiné zákony. Tyto jejich otázky jsou plné problémů, jež byly neznámy Kristovým současníkům. Víme, jaké otázky ohledně manželství a rodiny byly adresovány poslednímu koncilu, papeži Pavlu VI. a jsou stále formulovány i v pokoncilní době, den po dni, za nejrůznějších okolností... Myslím, že mezi odpověďmi, které by Kristus dal lidem naší doby na jejich často tak netrpělivé otázky, by ta, kterou dal farizeům, byla stále zásadní. V odpovědi na ony otázky by se Kristus především odvolal na počátek.*“ (*Teologie těla*, 13. katecheze)

Je potreba zahledet se na počatek, na úsvit dějin, kdy Bůh tvoří muže a ženu, abychom lépe porozuměli povolání člověka a dokázali spatřit Boží plán v celé jeho kráse...

Stvorení pre šťastie – Dekalóg pokoja III.

Zuzana Košťálová

Iba dnes budem šťastný s vedomím, že som stvorený pre šťastie nielen na druhom svete, ale aj na tomto.

Dnes je obyčajný pracovný deň. Streda. Ráno chystám do školy svoju najmladšiu dcéru. Chvíľu kráčame spolu, potom jej dám krížik na čelo a ona odchádza do školy. Ja zas kúpim chlieb a pečivo. Predavačka je už od piatej ráno neustálym vydávaním tovaru unavená. Usmejem sa na ňu a prehodím pár slov. Cestou domov stretávam paniu, ktorá kedysi bývala v našom vchode. Dnes je už stará a žije sama. Jej štyri deti už odrástli a majú svoje rodiny. Ráno o paličke prejde do obchodu a večer ešte do kostola. Má ma rada a vždy ma povzbudí, poradí, vie pochopiť. Zotrvám s ňou v rozhovore. V stredu vždy pečiem na obed koláče. Zatiaľ mám ešte komu. Pomaly všetci prichádzajú zo školy. Každý rozpráva zážitky a sadá si k stolu. Koláče miznú zo stola jeden po druhom. Vonku svieti slnko. Urobím si malý výlet do prírody. Len tak nachvíľu zjzdeme s dcérou na lúku pod les. Vyskúšam ju biológiu a básničku a potom sa túlame lúkou. Po večernej spoločnej modlitbe si s manželom sadáme k počítaču. Dnes prišli do poradne LPP dva emaily – vyhodnotenie cyklu (jeden po pôrode, druhý na dosiahnutie tehotenstva). Je síce už pokročilý čas, no do polnoci to azda stihneme. Dcéra mi podáva opraviť slohovú úlohu s témou: „Čo je to šťastie?“

Ján XXIII. nám hovorí o sebe to, čo môžem o sebe povedať všetci: „*Smiem byť šťastný, lebo som stvorený pre šťastie.*“ *Od začiatku nás tak stvoril. Keď to my vidíme inak, je to náš problém. Dôsledok dedičného hriechu, slepota zaslepenosti. Naše oči oslepli, nevidia Boha, naše uši sú hluché k jeho slovu, naše srdcia nemajú cit pre tlkot jeho srdca. Strácame Boží cieľ a ženieme sa za ľudskými cieľmi. Strácame z uší Božie volanie a počúvame zvuky spoločnosti. Namýšľame si, čím sme a čo chceme. Prehliadame však pravý obraz, podľa ktorého sme stvorení: Ježiša, obraz Otca. On musí vždy preniknúť našu zaslepenosť, aby sme videli, kto sme my v Božích očiach. Aby sme počuli, k čomu sme povolani. Aby nám preniklo do srdca poznanie, prečo nás Boh stvoril.*“

Iba dnes žijem s vedomím, že som stvorená pre šťastie na tomto svete. Prijímať šťastie a rozdávať ho nie je vždy ľahká úloha. Prijat' unavenú predavačku a potešiť ju úsmevom. Prijat' „nečakané zastavenie“ panej a potešiť ju. Prijat'

pečenie koláčov a upiecť ich pre radosť detí a manžela. Prijať slnko, dážď, sneh a využiť ich na povzbudenie a prechádzku. Prijať večernú prácu s emailmi a potešiť druhých odpoveďou na ne.

Iba dnes budem šťastná, lebo práve pre mňa svieti slnko a kvitnú kvety.

Iba dnes budem šťastná, lebo práve ja môžem niekomu darovať úsmev.

Iba dnes budem šťastná, lebo som Božie dieťa a vďaka nemu môžem rozdávať svoju lásku ďalej.

Krása manželskej lásky je obsiahnutá v zodpovednosti

Jozef Predáč, Veronika Lašová

Je to už 25 rokov, ako vyšiel v slovenčine preklad knihy svätého Jána Pavla II. *Prekročiť prah nádeje*. Táto knižka odpovedí vtedajšieho pápeža na otázky talianskeho novinára Vittoria Messoriho vzbudila veľký záujem a je stále aktuálna aj pre ľudí dnešných čias. Tak ako pred štvrtstoročím, aj dnes si manželia kladú otázky, týkajúce sa zodpovednosti za veľkosť svojej rodiny a otvorenosti pre prijatie dieťaťa. Svätý Ján Pavol II. hovorí: „*Je samozrejmé, že opakom civilizácie smrti nie je a nemôže byť program nezodpovedného rozmnožovania ľudstva na zemeguli. Správnou cestou je to, čo Cirkev nazýva zodpovedným otcovstvom a materstvom. Zodpovedné rodičovstvo je nevyhnutným predpokladom lásky k človeku a tiež predpokladom autentickej manželskej lásky, pretože láska nemôže byť nezodpovedná.*“

Uskutočňovať túto zodpovednosť pozýval manželov prostredníctvom metód prirodzeného plánovania rodičovstva. Vyzýval ich, aby prekonalí predsudky v oblasti plánovania rodiny a dobre porozumeli svojej plodnosti. Na vedcov, kňazov a laikov, účastníkov vedeckého kongresu o prirodzenom plánovaní rodičovstva v Ríme v roku 2004 apeloval, aby sa každý na svojom poli pôsobenia angažoval pri šírení týchto metód, pretože prirodzené plánovanie rodičovstva neznamená iba sledovanie prirodzených rytmov plodnosti, ale aj vnútornú jednotu tela, ducha a duše manželov.

Slovensko má celosvetové prvenstvo v tom, že na našom malom území majú zastúpenie všetky tri celosvetovo najrozšírenejšie metódy PPR: sympto-termálna (STM), Billingsova (BOM) aj Creightonský model (CrMS). Záujemcovia o praktizovanie prirodzeného plánovania rodičovstva sa tak môžu obrátiť na certifikovaných lektorov ktorejkoľvek z nich. Tí už dlhodobo pôsobia na Slovensku v občianskych združeniach: Liga pár páru (STM), PloDar (CrMS) a Donum Vitae (BOM). Od roku 2016, keď bol predsedom bioetickej subkomisie Konferencie biskupov Slovenska otec biskup Milan Lach, sa za účasti predsedu tejto subkomisie alebo niekoho z jej členov stretávajú raz za rok na spoločných

stretnutiach, ktorých zámerom je vymieňať si skúsenosti a efektívne šíriť neantikoncepčný životný štýl na verejnosti.

Nová brožúrka metód PPR

Jedným z konkrétnych výstupov takýchto stretnutí je aj nová spoločná brožúrka metód prirodzeného plánovania rodičovstva. Na jednom mieste ponúka základné informácie o každej metóde a tiež kontakty na lektorov jednotlivých metód. Veríme, že brožúrka prinesie záujemcom o praktizovanie PPR nový a celistvý pohľad na svoje zdravie, plodnosť a pomôže im rozhodnúť sa, ktorú prirodzenú metódu budú používať.

Na otázku, ktorá z metód – Billingsova, symptermálna či Creightonský model – je tá najvhodnejšia alebo najlepšia, existuje totiž jediná správna odpoveď:

„Pre konkrétny manželský pár je spomedzi uvádzaných metód najlepšia tá, ktorá tomuto páru dáva istotu, že sa spoľahlivo dokáže orientovať v príznaku/príznakoch plodnosti cyklu ženy, na základe čoho vie rozlíšiť plodné a neplodné dni cyklu. Pretože cieľom každej metódy je, aby telesné manželské zjednotenie mohli manželia prežívať bez strachu z neplánovaného tehotenstva, a v prípade, že sa im počatie nedarí, zvýšili svoje šance dosiahnuť tehotenstvo správnym načasovaním styku.“

Brožúrku je možné objednať si na dvoch miestach:

1. Pri minimálnom odbere 50 ks je potrebné napísať na mailovú adresu plodar.sk@gmail.com. Hodnota brožúrky je 1,00 € a k objednanému počtu kusov dostane objednávateľ ten istý počet kusov GRÁTIS, teda výsledná cena brožúrky je 0,50 €.

2. Menšie množstvá (1–49 ks) sa dajú objednať na stránke LPP v sekcii Ponuka.

Neplánované dieťa

D. S.

Je to už niekoľik desiatok let, kedy jsem z úst gynekologa slyšela: „Jste těhotná. Tak co, necháme TO?“ Byla jsem šokovaná. S tím jsme nepočítali. Plánovali jsme sice před svatbou, že chceme mít větší rodinu, ale ne tak rychle po sobě – půl roku od předešlého porodu. Nevím, co jsme si tenkrát vlastně mysleli, ale symptotermální metodu jsme neznali a ta tenká brožurka o PPR (tehdy jediná dostupná v celé republice) nám evidentně nestačila. Ale v té chvíli jsem věděla jediné – že TO je naše dítě, které nechci zabít, i když jsme jeho příchod neplánovali. Můj rozum to věděl, ale srdci to trvalo ještě nějaký čas, i když jsem od

manžela měla velkou oporu a pochopení. Musím se přiznat, že mě nemile zasáhl onen lékařův výraz „TO“. Vždyť je to malý človíček, není to žádná věc...

A tak dnes, po mnoha letech, můžeme s manželem jen děkovat Bohu za to, jak nás vedl životem, jaké a kolik nám dal dětí, jak to bylo tenkrát dobře, že to bylo právě takto. Vždyť kdyby se kdokoli z nás nenarodil, v tomto světě by moc chyběl.

Myslím taky na Marii, že i ona čekala neplánovaně Dítě. Nevím, jestli ji to tenkrát šokovalo, ale hned odpověděla ANO. A určitě měla také své představy a plány o budoucím životě s Josefem... A tak jako Maria se dočkala vzkříšení svého syna až za mnoho let od zvěstování, tak i my vidíme až za mnoho let důsledky svých jednotlivých rozhodnutí a činů. A jakkoli mohou být ta rozhodnutí v dané chvíli těžká a situace se zdát neřešitelnou, věřím, že Pán nás provází i těmito chvílemi svým požehnáním a ochranou.

Přeji nám všem, abychom tak jako Maria dokázali celým srdcem říkat ANO Bohu, i když naše plány a představy jsou právě teď jiné. On totiž zná naše cesty...

Být dnes otcem či matkou rodiny vyžaduje velkou statečnost. Odvážít se dobrodružství křesťanské rodiny si žádá skutečnou velkodušnost, ctnost, která nás vybízí ke konání velkých skutků. Chci říci všem křesťanským rodičům, kteří jsou slávou Církve jednadvacátého století: Vaše svědectví je občas mučednictvím všedního dne. Když se rozhodnete dávat život, musíte čelit pohrdání světa. Musíte se

vyrovnávat s nejistotou a nestálostí zítřka. Avšak vaše poslání je veliké. Jste nositeli naděje pro svět i pro církev. Úsměvy a radost vašich dětí jsou vaší nejkrásnější odměnou. Buďte pevní! Lněte k víře!

Svou věrností Kristovu učení o manželství a rodině, svými každodenními znameními lásky rozséváte semeno naděje. Brzy vyrostete úroda.

*Robert kardinál Sarah,
z knihy Den se již nachýlil*

Noviny z rodiny LPP vydává šestkrát ročně jako členský bulletin společně Liga pár páru ČR, z.s. a Liga pár páru v SR. České ústředí: Jitka a Miroslav Novákoví, Milhostice 6, 25791 Červený Újezd, +420312686642, lpp@lpp.cz, www.lpp.cz, číslo účtu: 2801370422/2010. / Slovenské ústredie: Jozef a Simona Predáčovci, Slovenskej armády 15, 95301 Zlaté Moravce, 0908722055, lpp@lpp.sk, www.lpp.sk, číslo účtu (SR): 2401049920/8330, platba z ČR: 2401049920/2010. Minimální členský příspěvek je 150 Kč / 12 € ročně. Jsme vděční za příspěvky pro práci Ligy. Kurz STM PPR pro manžele a snoubence: 4 setkání po 2½ hodinách, většinou v měsíčních intervalech. Pro aktuální kurzy a informace viz web. Redakční rada: Jitka Nováková, Jozef Predáč, Adam Prentis.